

Vec C-385/20

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

12. august 2020

Vnútroštátny súd:

Juzgado de Primera Instancia n.º 49 de Barcelona

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

7. júl 2020

Žalobcovia:

EL

TP

Žalovaná:

Caixabank, S. A.

PRACOVNÝ DOKUMENT

Predmet konania vo veci samej

Nekalé podmienky v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov – Vyhlásenie neplatnosti súdom – Trovy konania – Určenie výšky trov konania

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Zlučiteľnosť vnútroštátnych právnych predpisov a vnútroštátnej judikatúry v oblasti určenia výšky trov konania so smernicou Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Právny základ je článok 267 ZFEÚ.

Prejudiciálne otázky

1. Bráni súdny výklad článku 251, článku 394 ods. 3 a článku 411 Ley de Enjuiciamiento Civil (zákon o občianskom súdnom konaní), ktorým sa riadi uznesenie z 1. októbra 2019, a podľa ktorého sa trovy konania stotožňujú s ekonomickým záujmom sporu, a ktorý vedie k zníženiu odmeny, ktorú spotrebiteľ zaplatil svojmu advokátovi, pričom za základ sa považuje pevná suma (18 000 eur) stanovená z právneho hľadiska výlučne v prípade neoceniteľnej sumy, a nie v prípade neurčitej sumy, článku 6 ods. 1 a článku 7 ods. 1 smernice, keďže nie je možné navrátenie právnej a skutkovej situácie spotrebiteľa, v ktorej by sa nachádzal, ak by uvedená podmienka neexistovala, napriek určeniu nekalej povahy tejto podmienky súdnym rozhodnutím v jeho prospech, a keďže nedošlo k odstráneniu neprimeranej procesnej požiadavky týkajúcej sa obmedzenia trov, teda k odstráneniu, ktoré by spotrebiteľovi zabezpečilo primerané a účinné prostriedky na legitímne uplatňovanie jeho práv?

2. Bráni článok 394 ods. 3 Ley de Enjuiciamiento Civil (zákon o občianskom súdnom konaní) sám osebe článku 6 ods. 1 a článku 7 ods. 1 uvedenej smernice a znemožňuje alebo nadmerne sťažuje súdne vymáhanie práv, ktoré táto smernica priznáva spotrebiteľom, keďže predpokladá obmedzenie, ktoré uvedený článok ukladá spotrebiteľovi v tom zmysle, že spotrebiteľ musí znášať časť svojich vlastných trov konania, keďže nie je možné navrátenie právnej a skutkovej situácie spotrebiteľa, v ktorej by sa nachádzal, ak by uvedená podmienka neexistovala, napriek určeniu nekalej povahy tejto podmienky súdnym rozhodnutím v jeho prospech, a keďže nedošlo k odstráneniu neprimeranej procesnej požiadavky týkajúcej sa obmedzenia trov, teda k odstráneniu, ktoré by spotrebiteľovi zabezpečilo primerané a účinné prostriedky na legitímne uplatňovanie jeho práv?

Uvedené ustanovenia práva Únie

Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Odôvodnenie 24, článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1.

Rozsudky Súdneho dvora z 9. decembra 2003 (C-129/00, ECLI:EU:C:2003:656); z 5. decembra 2013 (C-413/12, ECLI:EU:C:2013:800, bod 30); z 21. decembra 2016 (C-154/15, ECLI:EU:C:2016:980, body 53 až 56 a 61) a z 13. septembra 2018 (C-176/17, ECLI:EU:C:2018:711).

Uvedené ustanovenia vnútroštátneho práva

Ley de Enjuiciamiento Civil (zákon o občianskom súdnom konaní):

„Článok 243. Určenie výšky trov konania.

1. Výšku trov konania v každom druhu konania a na každom stupni určí tajomník súdu príslušného na konanie alebo konajúceho v danej veci, alebo súdny tajomník zodpovedný za vymáhanie trov konania.

...

Súdny tajomník zníži výšku odmeny advokátov alebo iných povolání, na ktorých sa nevzťahujú tarifné trovy alebo odmeny, ak požadovaná suma preyšuje maximálnu sumu, na ktorú odkazuje článok 394 ods. 3, a ak súd nevyslovil, že účastník, ktorý bol zaviazaný nahradiť trovy konania, postupoval nedbanlivo.“

„Článok 394. Zaviazanie na náhradu trov konania na prvom stupni.

1. V konaniach o určenie znáša trovy prvostupňového konania účastník konania, ktorého všetky žalobné návrhy boli zamietnuté, okrem prípadu, keď súd dospeje k záveru, že vec vyvoláva vážne skutkové alebo právne pochybnosti, a náležite to odôvodní.

...

3. Ak bol podľa tohto článku ods. 1 účastník konania, ktorý nemal úspech, zaviazaný na náhradu trov konania, je povinný uhradiť sumu zodpovedajúcu odmene advokáta alebo iných povolání, na ktorých sa nevzťahujú tarifné trovy alebo odmeny, len ak celková suma nepreyšuje tretinu sumy, ktorá bola predmetom sporu, každému z účastníkov konania, v prospech ktorého sa rozhodlo; iba na uvedené účely budú neoceniteľné nároky vo výške 18 000 eur okrem prípadu, keď súd z dôvodu zložitosti veci rozhodne inak.“

„Článok 251. Pravidlá určenia výšky sumy.

Výška sumy sa určí v závislosti od ekonomického záujmu žaloby, ktorý sa vypočíta v súlade s týmito pravidlami:

Prvé. Ak sa požaduje určitá peňažná suma, bude táto suma predstavovať výšku žaloby a v prípade neurčenia sumy, hoci aj v relatívnej forme, sa žaloba bude považovať za žalobu neurčitej výšky.

[...]

Ôsme. V súdnych konaniach týkajúcich existencie, platnosti alebo účinnosti pohľadávky sa jej hodnota vypočíta v celkovej výške dlhu, a to aj napriek tomu, že má byť uhradená v splátkach. Toto hodnotiace kritérium sa uplatňuje na postupy, ktorých cieľom je vytvorenie, zmena alebo zánik pohľadávky alebo práva osobnej povahy, pokiaľ sa neuplatní iné pravidlo uvedené v tomto článku.“

„Článok 253. Vyjadrenie výšky žaloby.

[...]

3. Ak žalobca nemôže určiť výšku sumy ani v relatívnej forme z dôvodu neexistencie ekonomického záujmu, pretože uvedený záujem nemožno vypočítať na základe žiadneho zo zákonných pravidiel určenia výšky sumy, alebo preto, že aj keď existuje uplatniteľné pravidlo výpočtu, nebolo možné ju určiť v čase podania žaloby, výška sumy sa určí podľa kritérií platných pre riadne konanie.“

„Článok 411. Zachovanie súdnej právomoci.

Zmeny, ktoré nastanú po začatí konania, a týkajú sa bydliska účastníkov konania, stavu spornej veci a predmetu konania, nebudú mať za následok zmenu súdnej právomoci a príslušnosti, ktoré sa určia podľa toho, čo sa preukáže na začiatku výskytu prekážky začatej veci.“

Stručné zhrnutie skutkových okolností a konania vo veci samej

- 1 EL a TP (ďalej len „žalobcovia“) podali na vnútroštátny súd žalobu, ktorou sa domáhali určenia čiastočnej neplatnosti zmluvy o úvere zabezpečenom hypotekárnym záložným právom, ktorú uzavreli s bankovou inštitúciou Caixabank, S. A. (ďalej len „žalovaná“).
- 2 V časti žaloby týkajúcej sa výšky sumy žalobcovia uviedli, že výška sumy bola v súlade s článkom 253 Ley de Enjuiciamiento Civil (zákon o občianskom súdnom konaní) (ďalej len „LEC“) neurčitá. V uznesení o prijatí žaloby súdny tajomník uviedol: „Pokiaľ ide o druh konania, žalobca v súlade s požiadavkami článku 253 ods. 2 LEC uviedol, že výška žaloby nie je určitá, a z tohto dôvodu treba v konaní pokračovať formou riadneho konania podľa článku 249 LEC“.
- 3 Dňa 29. septembra 2018 vnútroštátny súd vydal rozsudok, ktorým vyhlásil čiastočnú neplatnosť zmluvy o úvere zabezpečenom hypotekárnym záložným právom, pokiaľ ide o ustanovenia týkajúce sa cudzích mien, a uložil žalovanej povinnosť nahradiť trovy konania.

- 4 Po uvedenom vyhlásení neplatnosti súdom z dôvodu nekalej povahy sa na účely určenia výšky trov konania začalo osobitné konanie vedené súdnym tajomníkom. Uznesením z 1. októbra 2019 súdny tajomník vyhovel návrhu na určenie výšky trov konania, ktorý podala žalovaná. V uvedenom uznesení sa konštatuje, že suma, z ktorej sa má vychádzať na účely určenia časti odmeny advokátky žalobcu, ktorú má uhradiť žalovaná, je vo výške 30 000 eur, a že na určenie nárokov právneho zástupcu je suma, z ktorej sa má vychádzať, vo výške 18 000 eur. Pokiaľ ide o výšku odmeny advokátky žalobcu, uvedené sumy vyplývajú z kritéria č. 15 usmerňujúcich kritérií Ilustre Colegio de la Abogacía de Barcelona (Advokátska komora Barcelona, Španielsko), a pokiaľ ide o právneho zástupcu, tieto sumy vyplývajú zo znenia článku 394 ods. 3 LEC.
- 5 Žalobcovia podali na vnútroštátny súd návrh na opravu uznesenia z 1. októbra 2019, keďže sa domnievajú, že vnútroštátne právne predpisy a vnútroštátna judikatúra, na ktorých je založené uvedené uznesenie na určenie výšky trov konania, sú nezlučiteľné s právnou úpravou Únie v oblasti nekalých podmienok.
- 6 Keďže vnútroštátny súd mal pochybnosti o riešení uvedeného návrhu, rozhodol o prerušení konania a Súdnemu dvoru položil tieto prejudiciálne otázky.

Základné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 7 Žalobcovia sa domnievajú, že tento návrh na začatie prejudiciálneho konania má zásadný význam pre zabezpečenie ochrany spotrebiteľov. Podľa ich názoru je zníženie trov konania posúdených podľa ekonomického záujmu sporu (bez ohľadu na to, či je ich výška od začiatku určitá alebo neurčitá) v rozpore so zásadou efektivity v tom zmysle, že spotrebiteľovi prináša značné úsilie v oblasti trov konania a zároveň je v rozpore so zásadou nezáväznosti nekalých podmienok zakotvenou v článku 6 ods. 1 smernice 93/13/EHS, keďže umožňuje, aby spotrebiteľ znášal trovy vyplývajúce z konania, v ktorom bola podmienka vyhlásená za nekalú. Odkazujú na bod 61 rozsudku Súdneho dvora z 21. decembra 2016, Gutiérrez Naranjo a i. (C-154/15, ECLI:EU:C:2016:980), v ktorom sa uvádza, že spotrebiteľ musí byť chránený pred škodou, čo zahŕňa „navrátenie právnej a skutkovej situácie spotrebiteľa, v ktorej by sa nachádzal, ak by uvedená podmienka neexistovala“.
- 8 Okrem toho podľa žalobcov by uvedené zníženie mohlo viesť k diskriminácii v porovnaní s ostatnými spotrebiteľmi, ktorí sú chránení pred škodou v konaniach, v ktorých sa vyhlasuje neplatnosť podmienky z dôvodu jej nekalej povahy, a v porovnaní s finančnými inštitúciami, ktoré v Španielsku v minulosti vyčísľili svoje náklady vo výške celého dlhu pri výkonoch rozhodnutí týkajúcich sa nehnuteľností zaťažených hypotékou. Pokiaľ ide o finančné inštitúcie, žalobcovia sa domnievajú, že táto nerovnováha medzi účastníkmi konania by mohla spôsobiť porušenie zásady ekvivalencie, podľa ktorej v prípade podobných vnútroštátnych právnych situácií (v tomto prípade konaní o výkone rozhodnutia týkajúceho sa

nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou začatých finančnými inštitúciami) musia platiť rovnocenné pravidlá, ktoré v tomto prípade nebudú predstavovať menej priaznivé postavenie pre spotrebiteľa. Napokon uvádzajú, že zníženie nákladov pre predajcu alebo dodávateľa, ktorý vypracoval nekalé podmienky, by namiesto odradzujúceho účinku mohlo predajcu alebo dodávateľa podnecovať k tomu, aby do svojich zmlúv zahrnul nekalé podmienky a následne viesť k hromadným sporom v tejto oblasti.

- 9 Žalovaná sa domnieva, že nemožno podať nijaký návrh na začatie prejudiciálneho konania. Zastáva názor, že neexistujú právne pochybnosti, pokiaľ ide o výklad určitého ustanovenia práva Únie a že podmienky týkajúce sa konkrétnej výšky trov konania sú jasne upravené vnútroštátnym právnym poriadkom. Zároveň tvrdí, že Súdny dvor Európskej únie nemá právomoc rozhodovať o otázkach týkajúcich sa trov súdneho konania.

Stručné zhrnutie dôvodov návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 10 Po prvé vnútroštátny súd uvádza, že podľa judikatúry Tribunal Constitucional (Ústavný súd, Španielsko) a Tribunal Supremo (Najvyšší súd, Španielsko), podľa ktorej postupoval súdny tajomník vo svojom uznesení z 1. októbra 2019, musí byť výška sporu stanovená v žalobe, teda v čase začatia konania. Po stanovení uvedenej výšky v prípade, že nedošlo k rozporu medzi účastníkmi konania, dochádza k *perpetuatio* alebo zachovaniu tohto procesného prvku, ktorý sa bez zmeny uplatňuje v ostatných štádiách alebo na ostatných stupňoch súdneho konania, pričom účastníci konania nemôžu zmeniť uvedenú výšku, ktorá bola definitívne stanovená na začiatku konania, podaním odvolaní alebo namietaním určenia výšky trov konania. Vnútroštátny súd má pochybnosti o zlučiteľnosti uvedenej judikatúry s právom Únie.
- 11 Vnútroštátny súd sa teda pýta, či názor, že uvedenie výšky sumy ako neurčitej žalobcom, aj keď žalovaná takýto údaj nespochybnila, predstavuje vlastný akt žalobcu, ktorý mu bráni stanoviť ekonomickú hodnotu nárokov počas konania o námietke proti určaniu výšky trov konania napriek tomu, že kritérium ekonomického záujmu žaloby je kritérium určenia výšky sumy (článok 251 LEC), je v rozpore s článkom 6 ods. 1 a článkom 7 ods. 1 smernice 93/13/EHS, keďže nie je možné navrátenie právnej a skutkovej situácie spotrebiteľa, v ktorej by sa nachádzal, ak by uvedená podmienka neexistovala, napriek určaniu nekalej povahy tejto podmienky súdnym rozhodnutím v jeho prospech, a keďže nedošlo k odstráneniu neprimeranej procesnej požiadavky týkajúcej sa obmedzenia trov, teda k odstráneniu, ktoré by spotrebiteľovi zabezpečilo primerané a účinné prostriedky na legitímne uplatňovanie jeho práv.
- 12 Po druhé vnútroštátny súd má pochybnosti o zlučiteľnosti článku 394 ods. 3 LEC s článkom 6 ods. 1 a článkom 7 ods. 1 smernice 93/13/EHS. Vnútroštátny súd sa totiž pýta, či zníženie trov konania, ktoré umožňuje uvedené vnútroštátne ustanovenie, je alebo nie je zlučiteľné s právom Únie, keďže takéto zníženie

znamená obmedzenie rozsahu náhrady škody spotrebiteľa vo vzťahu k trovám konania vyplývajúcim z protiprávneho a nekalého konania predajcu alebo dodávateľa. Vnútroštátny súd chce zistiť, či uvedené vnútroštátne ustanovenie je zlučiteľné so zásadou efektivity, to znamená, či znemožňuje alebo nadmerne sťažuje súdne vymáhanie práv, ktoré právo Únie priznáva spotrebiteľom, keďže predpokladá obmedzenie, ktoré uvedené ustanovenie ukladá spotrebiteľovi, ktorého právo bolo uznané súdom, že spotrebiteľ musí znášať časť ekonomických nákladov sporu vzniknutých v dôsledku protiprávneho konania predajcu alebo dodávateľa, ktoré je tiež uznané súdom, čo vedie k povinnosti znášať časť svojich vlastných trov konania, čo sa nezdá byť primerané.

PRACOVNÝ DOKUMENT